

Psychospołeczne zagrożenia zawodowe - molestowanie seksualne w pracy

Zdarza się, że w środowisku pracy doświadczamy złego traktowania ze strony współpracowników, przełożonych, podwładnych czy klientów firmy, w której pracujemy. Jednym z możliwych przejawów złego traktowania jest molestowanie seksualne. Mówi się o dwóch głównych formach molestowania seksualnego: tworzeniu nieprzyjaznych warunków pracy oraz szantażu seksualnym. Pamiętajmy, że nasz pracodawca ma obowiązek chronienia nas przed tymi zachowaniami. Jeśli pracodawca pozyska informację o podejrzeniu molestowania seksualnego

powinien podjąć działania wyjaśniające i prewencyjne. Ponieważ nie wszyscy dobrze rozpoznają co jest, a co nie jest zachowaniem o charakterze molestowania seksualnego, poniżej przedstawiono przykłady takich zachowań.

MOLESTOWANIE SEKSUALNE W PRAWIE PRACY

Art. 18^{3a}

§ 1. Pracownicy powinni być równo traktowani w zakresie nawiązania i rozwiązania stosunku pracy, warunków zatrudnienia, awansowania oraz dostępu do szkolenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w szczególności bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, a także bez względu na zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony albo w pełnym lub w niepełnym wymiarze czasu pracy.

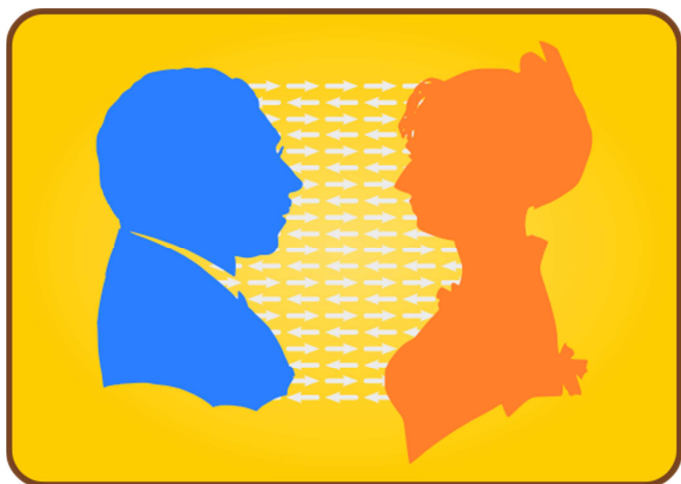
§ 6. **Dyskryminowaniem ze względu na płeć jest także każde niepożądane zachowanie o charakterze seksualnym lub odnoszące się do płci pracownika, którego celem lub skutkiem jest naruszenie godności pracownika, w szczególności stworzenie wobec niego zastraszającej, wrogiej, poniżającej, upokarzającej lub uwłaczającej atmosfery; na zachowanie to mogą się składać fizyczne, werbalne lub pozawerbalne elementy (molestowanie seksualne).**

Zachowania niewerbalne:

- Uporczywe gapienie się, wpatrywanie się w kogoś lub w określone części jego ciała (biust, krocze etc.)
- Tawienie kogoś wzrokiem(przeciągłe spojrzenia z góry na dół)
- Oblizywanie się, cmokanie etc. na widok kogoś
- Pokazywanie gestów i mimiki o charakterze seksualnym
- Ciągłe chodzenie za kimś
- Stawanie bardzo blisko osoby
- Blokowanie drogi
- Prezentowanie obrazów o wymowie seksualnej (kalendarze, memy, zdjęcia, rysunki, filmy etc.)
- Dawanie niechcianych, osobistych prezentów

Zachowania werbalne:

- Odnoszenie się do pracowników/ współpracowników typu: chłopcze, serduszko, słonko, kochanie zrób herbatę

- Komentarze na temat czyjegoś ciała, wyglądu o podtekście seksualnym
  - Insynuacje o charakterze seksualnym (sugerowanie, że ktoś coś robi lub nie robi)
  - Opowiadanie naseksualizowanych żartów, historii, rozpowszechnianie ich drogą elektroniczną
    - Zadawanie pytań o doświadczenia i preferencje seksualne
    - Napastliwe komplementowanie wyglądu i

innych cech nie związanych z pracą

- Prowokacje o charakterze seksualnym np. poproszenie pracownicy o sięgnięcie dokumentów z górnej półki i zagłądanie jej pod spódnicę
- Natarczywe próby umówienia się na spotkanie poza pracą, propozycje seksualne (również drogą elektroniczną)
- Rozsiewanie plotek na temat życia seksualnego innych osób

Kontakt fizyczny:

- Dotykание kogoś
- Przedłużanie kontaktu fizycznego przy powitaniach (np. przytrzymywanie dłoni)
- Próby głaskania, masowania pleców, klepanie po pośladkach
- Próby przytulania, całowania, pieszczenia, dotykание miejsc intymnych
- Ocieranie się o drugą osobę
- Dotykание siebie na widok drugiej osoby, udawanie podniecenia seksualnego
- Przyciąganie do siebie, dociskanie ciałem do ściany, biurka etc.
- Ciągnięcie za odzież, bawienie się czyimiś włosami
- Stosowanie przymusu seksualnego

Molestowania seksualnego nie należy bagatelizować. Jego skutki, zarówno te indywidualne jak i organizacyjne, są znaczące. Podobnie jak każda inna forma przemocy międzyludzkiej molestowanie seksualne negatywnie oddziałuje na stan zdrowia psychicznego i somatycznego osób poszkodowanych. Badania naukowe przynoszą dowody na to, że doświadczenie molestowania prowadzi do zaburzeń nastroju, stanów lękowych, gorszej wydolności psycho-fizycznej, zaburzeń snu, zaburzeń w sferze życia seksualnego. Niszczy wiarę w siebie, samoocenę, wiarę w bezpieczny świat, co w konsekwencji może prowadzić do prób samobójczych i samobójstw.

Obserwatorzy zachowań o charakterze molestowania seksualnego często odczuwają zarówno bezradność jak i stres. Nie reagują na krzywdę w obawie by samemu nie być

skrzywdzonym. Ich również dotyczą negatywne emocjonalne konsekwencje tego zjawiska. Z kolei organizacje, które toczy rak

CO ZROBIĆ JEŚLI DOŚWIADCZASZ TAKICH LUB PODOBNYCH ZACHOWAŃ?

- **POWIEDZ „NIE” (NIE MA ZNACZENIA, CZY ZROBISZ TO NATYCHMIAST, CZY DOPIERO PO JAKIMŚ CZASIE POTRZEBNYM NA OCHŁONIĘCIE)**
- **JEŚLI SPRAWCA NIE PRZESTAJE- ODWOŁAJ SIĘ DO SANKCJI- „PROSZĘ SIĘ TAK NIE ZACHOWYWAĆ, JEŚLI SYTUACJA SIĘ POWTÓRZY ZGŁOSZĘ SKARGĘ”**
- **PODZIEL SIĘ SWOIM PROBLEMEM Z NAJBLIŻSZĄ CI OSOBĄ**
- **GDY W DALSZYM CIĄGU SPRAWCA NIE ZAPRZYSTAJE SWOICH DZIAŁAŃ, ZGŁOŚ SKARGĘ.**
- **JEŚLI NA SKUTEK DZIAŁAŃ SPRAWCY ODCZUWASZ NIEPOKOJĄCE OBJAWY EMOCJONALNE LUB SOMATYCZNE ZGŁOŚ SIĘ DO LEKARZA LUB PSYCHOLOGA**

Osoba molestowana może szukać ochrony prawnej na drodze sądowej, w oparciu o przepisy prawa pracy, prawa cywilnego lub prawa karnego

molestowania seksualnego i dyskryminacji muszą zmierzyć się z takimi problemami jak: obniżenie produktywności, jakości świadczonych usług/wytwarzanych dóbr, wysoki

poziom stresu i częste konflikty w relacjach zawodowych, absencja i fluktuacja kadr. Incydenty molestowania seksualnego w firmie to także utrata reputacji i potencjału rozwojowego co przekłada się na wymierne straty finansowe.

Pamiętajmy! Najlepsze lekarstwo na molestowanie seksualne w pracy to dbałość o godność i szacunek dla pracowników w środowisku pracy.

Organizacje, w których możesz uzyskać pomoc

Centrum Praw Kobiet www.cpk.org.pl

Hollaback Polska <https://polska.ihollaback.org/>

Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego www.ptpa.org.pl

Ośrodki i Centra Interwencji Kryzysowej www.interwencjakryzysowa.pl/osrodki-interwencji-kryzysowej

Przydatne Linki

<http://www.infor.pl/prawo/praca/pracownik/305514,Molestowanie-seksualne-w-miejscu-pracy.html>

www.cpk.org.pl/plik,165,molestowanie-w-pracy-powiedz-nie-pdf.pdf

<https://www.youtube.com/watch?v=B9bQMzIZLk>

<https://przemoc.gov.pl/przemoc-seksualna/molestowanie-seksualne>

feminoteka.pl/wp-content/uploads/2016/04/niemoralne_propozycje_tekst.pdf